

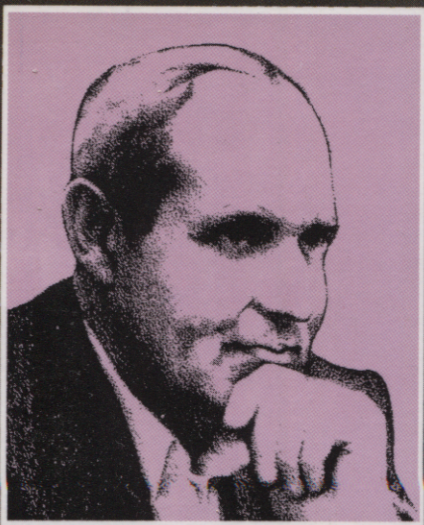
Никола Цветковић

чувидне мисли

ЗАВОД ЗА УЧБЕНИКЕ И НАСТАВНА СРЕДСТВА • БЕОГРАД

Звезда

N. Цветковић

Др НИКОЛА ЦВЕТКОВИЋ (1939)
је редовни професор књижевности на
Учитељском факултету у Јагодини.
Више година је био професор Фило-
лошког факултета у Приштини, а пре-
давао је и општу књижевност на
Филозофском факултету Универзи-
тета у Нишу.

Више од две деценије објављује
књижевно-критичке и студијске
прилоге из теорије књижевности и
компаратистике, историје међуратне
књижевности, фолклористике,
лингвистике, социологије културе,
историје социјалдемократског покрета
Србије, историје Београдског уни-
верзитета и историје лесковачког
краја и југа Србије.

Добитник је награда: „Омладински
глас“ (1957) и „Драгојло Дудић“
(1981).

Никола Цветковић

Чувидне мисли

ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ И НАСТАВНА СРЕДСТВА • БЕОГРАД

Посебна издања

У р е д н и к

мр ЉУБИЦА ПОПОВИЋ-БЈЕЛИЦА

Никола Цветковић

*Чувидне
мисли*

Завод за уџбенике
и наставна средства
Београд
2000

Рецензентии

др МИЛОРАД ЈЕВРИЋ
ЈУГОСЛАВКА КАТИЋ

Поџовор

др ДРАШКО РЕЂЕП

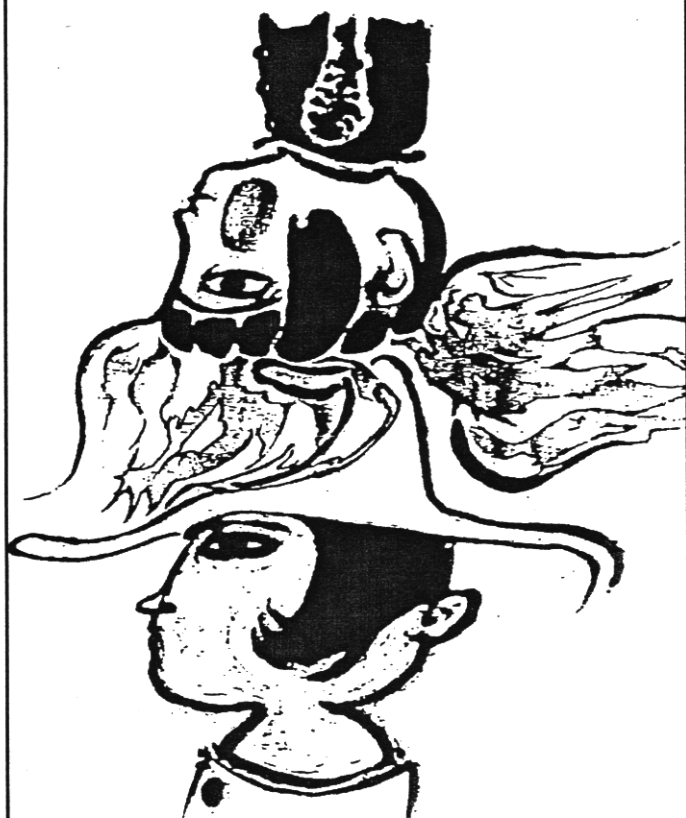
Главни и одџоворни уредници

др ПЕТАР ПИЈАНОВИЋ
мр НИКОЛА СТОЈАНАЦ

За издавача

проф. др ДОБРОСАВ БЈЕЛЕТИЋ, директор

чувидне мисли

Мисли '91.

*„Подружљиви му распознадох крик,
ал' скривен беше чувидни му лик...”*

Лаза Костић

ВАДИВЕК

Смиљем и босиљем отање,
Заблудност грешно мирише;
У амајлији златно предање
Чинодејствују летње кише.

Вадивек постањем клет,
Нехајно изоглави цветне леје,
Једвачек кривотвори свет;
Трава се од непомисли смеје.

Тркуљчић сумњу вигори
Понављање лажи обмане истину.
Зајазине замукну у земној кори
Горооке страсти тешко мину.

Сметиколо наметне смрти
Не каза тајну укупности знања.
Неразум се охолости клања
Кад су јаки у нарави крти.

ЗЕМЉОПИЈЕ

Ваистину црно на бело,
Поодјутри ноћ у невиделу,
Слепилом блеска све је свело,
Недојеници отимају земљу целу.

Без птице у видокругу
Сустопице на жици игра.
Земљопија хојлија к'о чигра
И тражи суђеницу другу.

Колалом лалом земљоломан свет,
Јаче село но сви свати.
Делање к'о у празно залет:
Време своје у мреже ухвати.

Бити водич себи у бесвести,
Горобори душа плачне виолине,
Виловито мрклину пресрести,
Да обнеми кад муња засине.

НЕПОГОДА

Аветно дође а нетрагом оде,
Са невиног биља сабласна роса.
Мртве дворе подлокале воде,
Глуво доба и трњишта боса.

Стрмоглава грмела небеса,
Злокобила у врху планине.
Кад локву осредњост обзине,
Крв подмлађена све потреса.

Пометном гүмну наказно дође
Окрутност што медом насиље храни.
Безаконству трагови су знани,
Тресковита јарост у срцу вође.

Сева порочност изнад града
Злокобији злобу да опрости.
Поводљива окрутност влада
Ругале се сумње побожности.

УСПОМЕНА

Обличје бојом слови без слике
Да мудрост искуству опрости.
Вртложне жеље су велике
Кад проникне кост из кости.

Надочује књига вечности,
У недоглед прелистава дане
Осионост варку не опрости
Кад охола таравоја плане.

Процвала у јатки сећања рана,
Глава за главу успомена;
Вилин-гора тајно обљубљена,
Нејач близни до судњега дана.

Човек саденут у реч голу
Клик је што се обезглави;
Загрцнут у јаром болу
Одјек је живота у звоњави.

БЕЗДОМНИЦА

Бездомница изаждено живи
И у очној јабучици свија.
Безродни су пепељаво сиви
Невољно се захлеби белија.

Камен од убоја хитнуле омаје
Пешчаник земно време тумачи:
Плод је од семена јачи,
А жудња се безмерјем одаје.

Умиљати сев исцељењем сину,
За живу главу благосиља зрење.
Замлечиле девице у крину
Бездомница ојађено стење.

Распредање простора се спрема
Пасјом драчи притајена страва.
Нада бездомница је вазда нѐма
Ко мало воде на длану ишчезава.

ЗЕЛЕНКАДА

Самољубље бритко свиће,
Предано се у слици огледа.
Заданило бесање у биће
Са охолом законом нереда.

Омаглице у сну царују;
Растворено небо мирише.
Песма се гнезди у славују,
А сен што бî – није више.

Круница стидом поцрвени,
Златоутва јатишту узлеће.
У безглавом колу среће
Засочили плодови јесени.

Живот је невидни збир:
Дубине насилно процвале;
А умовање вртложни вир
Сколовраћен међу кристале.

ЦРНА УЗДАРЈА

Уздарје разроко види,
Из мозга гледају истине.
Судбине су црне хриди
Стрмено дарове рашчине.

Нечитак поредак свемира
Усудно у свитак садева.
Неодвис надлеће шева,
Зрачно ушће одсече прибира.

Нечастиво из очију гину,
Душманују криво у власти.
Како кам сињи прерасти
И несоје у жртвеном вину.

У смрти све се јалови
И време силази у пакао.
Пасје године удес приклао
Као уздарје дреше се окови.

ЛАЖНО ПРЕОБИЉЕ

Зорила духовног смисла касне,
Опсена напамет варке суче;
Страснички севну а нису јасне,
Преобиље лажно беше јуче.

У неукости привид сине,
Дерави валови по обали;
Путено обмана стровали.
Пасјалучу давежне псине.

Непогода сумње обистини.
Непојамно робује прекој речи.
Златоуста нежност на месечини
Заклету љубав смрт не лечи.

Завадбом се гложе неспокоји,
Наданица мири унакрсне ватре.
Несаница—прекрсница овчице броји
Одолева ко себе не сатре.

водајлије

ВОДАЈЛИЈЕ

Трчи јечам а виче ракија,
Од грознице пламти вода,
Запаљени језик повија,
Па чудним чудом прохода.

Узлетели водари и птица ватре
Тројичка вода и страшни суд.
Жарипан сажеже у немај-куд
Да дивљином обасјање затре.

Усхитом одсутног вређа
Дође на танку воду.
Оштри жаоке испод веђа
Док очи рују и боду.

Водајлији наздравља букара,
Да воду решетом ухвати.
Милојка се дном отвара
Хој-хојлују пијани свати.

ВОДА ОД ПРИСЕНА

На воду тиква ношена
Утробност своју да спасе.
Мутна вода од присена
Манито разли таласе.

У вучјој гори секира,
Ушице несојне скрила.
Срдита Наданојла вила
Немирне сени пребира.

На дрво три птице стале,
Вод, вод, вотке долетеле
Набрецале ко ројеви смеле
Дикве-тикве ко киле и але.

Сан снове пребрисао
Несну пао на чело.
У сну весело кидисао
Па уклео црно на бело.

НЕНАЧЕТА ВОДА

Објављења заблуде уклоне,
Удур удур чудовито
Покрст хулно пориче истине
Јересији прогледа кроз сито.

Црни образ кривоверје скрива,
Неначету воду овесели.
Зановетом подјарена њива
Под водом прегорницом смели.

Зорак рађа зорчиће у сјају;
А копљачом у мраку злочини.
Јеретиши низбрдо сустају
Забитница лиже стопе низини.

Забуњица у страсти румени,
Чулним мртво време буди.
Безумљу су тесне груди
А трептај залеђен у зени.

расковник

ИЗБОЈЦИ ЈЕЗИКА

Једна глава хиљаду језика,
Палаца зановетом глас.
Таралијом трепетно повика
Чукчулијом допре до нас.

Чаровезна моћ живота исили
Прибежиште плаженом језику.
Змија сутона закрито мили
А жалац палаца злобу велику.

Из пустокласа уму ишчиле
Од девет мракова траве.
Из гороцвета светила се јаве
Усјактано зборују самовиле.

Пепео покајања главу ороси
Обраста дивљачност мяса.
Прошли као по трњу боси
Нечастиви изли душу вреса.

ЗЛУРЕКА БАБА

Злурека бабо, где су ти зуби?
– У језику који кости нема,
Ал' ситне кости ломи и руби;
Злурадија никад не дрема.

Стооки очњаци зло огаре,
Нападно гризу и свој реп.
Дрм-дрме светлости јаре
Злобиви предео бива слеп.

Једна глава а сто језика,
Жешће злопута меснато,
У зловаји обнемелог крика
Кад тоне у житко блато.

Ђаволски језик длачи
Кучибаба кези зубе.
Неизрецивост отелове јачи
Кад оголе их гласине грубе.

ОТАЦ И СИН

Ако отац не роди сина,
Нек син оца препороди.
О побожна цвасти крина,
Похараше вртове слободи.

Обожала сила закона и реда,
Препредена слика и прилика;
Закукала појком коса седа
Па залудном лармом заћилика.

Свеотац као земља јак
Провиђењем живот охлеби.
Рујавом свету дошао смак
Опстајање продужи у себи.

Друго Ја јаством оглашено,
Мутно к'о риба у жедној води.
Самопремоћ расте заљубљено,
А двојник безвремено броди.

ГОЛА РЕЧ

Гола реч – труло семе,
У стисци ромори празно.
Творци небесном стреме,
Јаловце стигни, божја казно!

Зборе уста да нису пуста
Лудо корене незреле мисли.
Од силне памети свисли
Ускипи им тама на уста.

Баба баби трла лан,
Голој речи мења смисао.
Жив клан недоклан
Завојишти да би кидисао.

Лепета, а ништа не каже
Осумице поновљено кипи.
Роје се у измућку лаже
Затуђи срећа у липи.

КАМЕНИК

*„Не ваља се увече помињати вука, јер ће
да дави стоку а када већ мора да се
помене, онда не треба рећи вук, већ
каменик, устја му се окаменила.”*

Народно веровање

Преси́ли семе вечности;
Удари́ коса до камена
Засја́кти искра мучена
Да жртвом грехе премости.

Женио се мрак и мра́чица,
Ни зука ни вука кле́та.
Кад за́новет котри́жно го́лица
Уврну́то небо про́цвета.

У ка́менику ка́мени са́моћа
Кивно је срце ду́шманин се́би.
Кад у ро́пству за́немоћа,
У ја́ловости зве́здишта тре́би.

Самокрес тврђи од ка́мена
Собом васе́љену озако́ни.
Ка́менику че́љу́ст опа́љена
Чудеси́ја ја́ча од искони́.

НЕДОЛЕТ ПОЉЕ

Зија бездно испод неба,
Обести лају на звезде.
Одасвуд лоша срећа вреба
Док утваре крилато језде.

Горе високо, а доле тврдо,
Узлетом се најдубље пада.
Обећају ли му златно брдо
Затитра као зора млада.

Кад загрме бездане дубине,
Страх и богове створи.
Недолетна светлост се вине
И језди ка чарној гори.

Муња се с громом заиграва,
Притајени огањ плане.
У блеску земна страва
Пала на ниске гране.

ЗЕМЉА ЗЕМЉИ

Земља црну земљу копа,
Прах се у ђивоту прену.
На сугреб стала стопа
Да оплоди надмоћ у присену.

Умном твари душу гради
Творац творца уразуми.
Изгубљено снује у нади
Да збројено није у суми.

Човек је безмерје ствари
У памети дарове баштини.
Девицу земљу огари
Извором живе воде у низини.

Гризу свакодневице тмурне,
Земља по земљи ходи.
Пламени бисер из урне
Семени небо у води.

врана врани

ВРАНА ВРАНИ

Врана врани очи не вади,
Пророчански забалуса сѐм.
Вукодавом сколе грдни јади
Прегуљеног ожеже срам.
Црнило се растоком точи
Освета развргне дом
Кидише да искљује очи
Сплетени корак у крду је тром.
Тур туриљу зло у црно рани
Зао на горега неће.
Пустовољом у себи се врани.
Рикало букало без среће.
Ко вране галовране слаби,
У непочинству гачац је чист.
Зинуле и але и вране на корист,
Ајде, враже, нек те зло уграби.

ЗВЕРИЊА ЗВЕР

Звериња звер зверку прождире,
Звере зверца звериње черупа.
Човек у бешчовечју зенгија вампире
Кад је на свирали задња рупа.
Крилате звери злотворке јада,
Мајчин јане турубане.
Отето благо лакомо влада,
Живо злато ојлијом плане.
Опасале нас стоглаве змије
Вукоједина није од њих гора.
Заторна сила светом се вије,
У срцу човека зла покора.
Нема хлеба са те меље
Зло годиште рода иште.
У зверињој крви опако стратиште,
Чељусти змајогубитељу деље.

ВУЧЈЕ СУНЦЕ

Жари вучје сунце, васељено,
Зајарчи рајске двери.
Овчје рунце му жртвено;
Живом се вуку реп не мери.
Лакомо ништи нећу-хоћу,
Ни зука ни вука, а вештице јашу.
Острвило се семе у воћу,
Злом опарен дува кашу.
Гонио лисицу, истерао вука
Загрижени зверац у јунаку
Не мења ћуд као длаку
Мркина јаросно кука.
Човек човеку вук клети
Насиљем га урочица вила.
Из урвина заветни мук прети,
На куков дан замукла сила.

ЖИВА МИ ЛАЖА

Да је ражи колико лажи,
Не би бабајко гладан био.
Чесница зрневље тражи,
Ујам врагу омилио.
Ничу из смрти мрачаре,
У језгрилу живота крти.
Чикарма коло врти
Лажним обиљем преваре.
Што несита лаж руча, не вечера.
Звекећу јој крезубе вилице.
Репата лаж тера кера,
Опсеном заслепи немилице.
Лажотворка истину зазива
Заприличи: жива ми лажа.
Лаж је лагарији дража,
Трчилажа свему крива.

ГЛАДНЕ КОСТИ

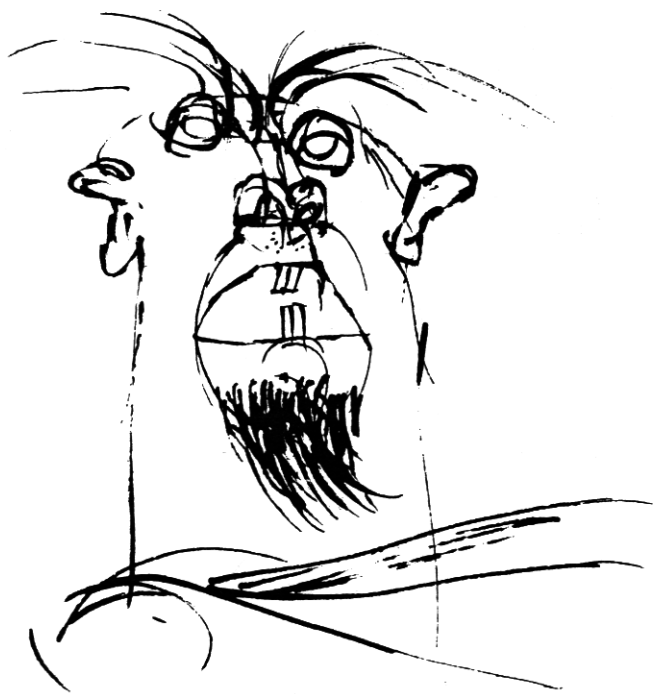
Закрвљени несоји се рву,
Ко гладне кости раздора.
Растока сумње у црву
Поганији лице набора.
Око кости оглодане
Пси се раскроћено даве.
Проклетство су живе ране;
А морије пустоглаве.
У неразуму мржње горе
Закољне кости у грлу
Васкрсну ускопист умрлу,
Униште беле дворе.
Време сломљених вилица
Расточило голе кости
Раздрта очна зеница,
А гладне зубе Бог да прости.

ЗМИЈА

Неправда правду силом отима
Између наковња и чекића се бију.
Букара славна у поразима
У сили развића препознаје змију.
Чији суд онога и правда, авај!
У процепу цичи као змија.
Опрост јаким жићем окајавај
Жиловити корен горко клија.
Слепе страсти везаних очију
Искушење су на правди бога.
У злу као змија ноге крију
Гризуља гризе и брата свога.
Пернату змију зјапе жале
Док нехајем су одрубљене главе.
Првородним грехом раздиру але
Кад из ждрела отровнице се јаве.

ХЛЕБ И СО

Ако је го, ал' је сињи соко;
Голотом ускрсне варљивица.
Победа заводи високо,
Заслепљен привидом машту голица.
Истине вребају искушења,
У соколника мужевност жива.
И долазеће прошлост бива.
Кад усхит земљу за небо мења.
Земаљско голотињу ослобађа,
Давежне бестидности у пожуди.
Свевидеће зрачност препорађа
И кад су залогаји злехуди.
Голотну невољу властите моћи
Народу светокругом посвети,
Богове неба у бесрамној ноћи
Убила со земље и хлеб уклету.

чудна чуда

Мисон 91.

ВАРКЕ

Варком вида једри галија,
Хировито беспућем плови.
Змаја од облака вија
Празне варке су окови.

Чудне варке гиздаво ходе,
Ходуља путеве отвара.
У боб загледана врачара,
Куне доброслутнице роде.

Над гребеном коњи играви,
Зле силе поноре застраше.
Слутња се слутњи јави
Варка испија чаше.

Чудне варке да их Бог убије!
Чик чико чемерико.
Мрак је видике пронико
Земан опседа сатрапије.

ВЕТРИНЕ

Дивљи нераст помера
Слуђене ветрине гора.
Пољане чемер заора
И успламиња невера.

Ветар класалих јечмова,
Свемоћ у обиљу скрита.
Вијарац двојника окова,
Чопоре бесна копита.

Дува преко курјака, зечева,
Несклад у зрењу открива.
Различност у спрези оклева
Плетњу покидала плетива.

Сан враџбину одува
Несаницу бајањем растури,
Нека спи тишина глува,
А рат препукне у чаури.

ЧУДНА ЧУДА

Чудо паса изуједа вука,
Зло се доба помами;
Лелеци дуговеци — закука
Младо гробље у осами.

Брбљива јаја какоћу
Заметком и звуци брује.
Стара кока раколи ноћу,
У невиделу коте се гује.

Све исту своју козу деру,
Надмоћ безглаво мекеће.
Тера баба козлиће, неверу
Зажуди пресвето зачеће.

Чудо над чудима се обезглави,
Запањено се низбрдицом суља
Наживо дран пир кржави
Мртви се наситили муља.

ОКОБОЉА

Стооке очи у глави,
Заточени видици вену.
Утрнуће ноћ објави
Заслепи црну мрену.

Окати сподобу носе,
Капљу пробуђене сузе.
Умиру подневне росе
Угашене сени пузе.

По облаку куле зида,
Ђавољи перчин вија.
Око испало из вида,
Пишти у процепу змија.

Око на око гледа
Очима нађе лека.
Лековита суза чека,
Окрилати у налету једа.

ГРАБЕЖ

Насилност пламти у глави,
Моћ у врзином колу
Доноси грабеж голу
Што се над теменом јави.

Ко се граби сам се аби;
Дером деру деравије.
Растуром устукну слаби,
Семениште јагму крије.

Време грмљаве и туче
Коловрати погубна срамота.
Безочни грабеж суче,
Грабацију грдило смота.

Уморства дракулске крви
Барске пијавице сишу.
Из врвежа грабац врви,
Облачине пију кишу.

ЗДУХ

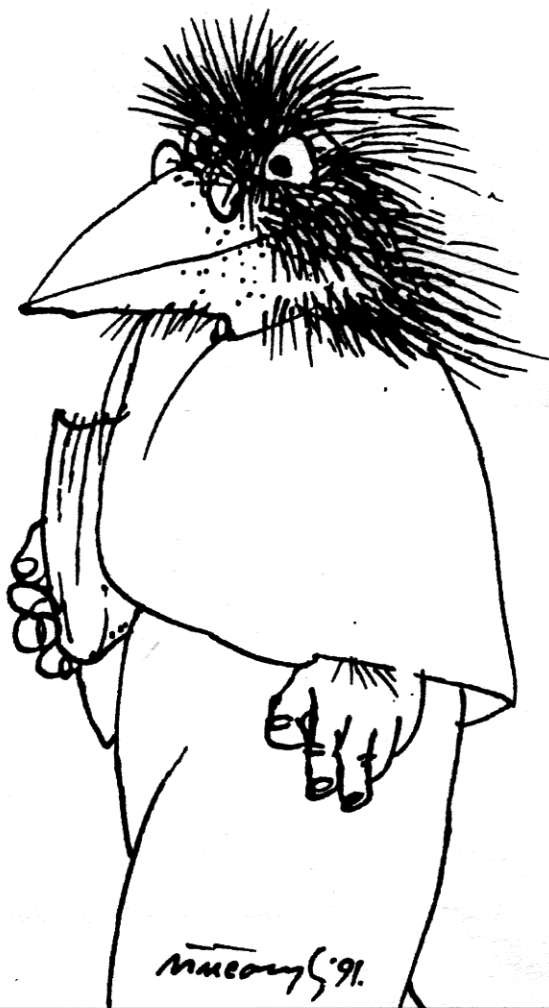
Држгору дубоко успава
Времешно растави с телом.
Отпочине безлечна глава,
Здухач са тмином белом.

Да ли се звездила гоне,
Ил наслепо јауче збиља?
Једвачек покида споне
Сподоба међишта благосиља.

Здув и злоплака чува
Кад га све не затре.
Огрди срџба глува
И пометно коло ватре.

Зао поглед затрављује
Учарану ругобност чуда
Руњава провиђења свуда
Згрануше умиљате славује.

KOC

I

Јуртише кос у жбуну,
Објечаним гајем пева.
Жутилом вољке суну
Цикелъ у јари гнева.

Гиткавац босе зоре,
Модрилом плавет буди.
Црноперци пркосне ћуди
Тамом греха луг уморе.

Краткокљуну љута нарав
Истуцан селвин кос кади.
Под нос колачић жарав
Лекује тестељиве јади.

Модрокос, на рогу гривњаш,
Белогушу ће јечаво рећи:
Певуцањем варке вијаш,
И хваташ ветар у врећи.

II

Милозвучно поје гривасти,
Разнопојак гору зачара,
Горко заводљивом сласти
Рајских двери без чувара.

Из греха црноперо слете
Душу грцаво избави;
Трепти стењак зијави
Преливади страсти клете.

У црном косу ђаволи;
Путено се цвркут ожести.
Гривасти дивље одоли
Косећи зебњиве вести.

Залашти перје на ђуби,
Покрсти светлост јасну.
Кад кос се песмом гласну
Пресвети молитву продуби.

III

С чађавцем чаркаво сади,
Шумарак кликом прену.
Брањуге проникли јади,
Па окуљи похараше зену.

Птић од блата, од воде,
Узлете сумрачјем ал' не паде;
Жутим кљуном стрв боде,
Времешни вресак из ваде.

Косовилић подневне росе
Узглављу бујавно цвркуће
Цвилирупу оплело пруће
Кособаше зачарањем косе.

Гробно туку хладне груде
Лелекавом црнорисцу миле.
У предгорју косовице суде
Закони љуте ханџар силе.

дечани

I

Бистрица се уљудбом огледа,
Утока безлобиво клисура.
Брушени блесак нереди,
У бистровидом сјају биљура.
Надвратнику сунце урезано
Обоженом даровна повеља,
Неимар резбари танано,
Вечност тесаником садеља.

Дечанима сазвежђа жива
Да поноре јетке премости.
У дну метоха чудо бива:
Земља изметнула голе кости.
Удолином промиче свет,
Изминуће у зрну класја.
Оштрицом циче уклет
Ледним сјајем све обасја.

II

Небесима закружено кубе,
Кажипрстом бескрај додирује.
Ту се земља и небо љубе,
Загробно не зна за славује.
Саздатељ душу надзире,
Световним умност одзвања.
Милосрђе налива кондире
Вазносећи духовна здања.

Куларице круне ко стражари,
Маме светлост пробуђену.
Трава од помаме вртлари
Мрачица иште будну зену.
Од коштаног праха капела,
Монахе надживели портали.
Кнегиња их болом оплела
Дечани косовију оплакали.

III

Дечани сумрачја развиделе,
Надрасли василинска стечишта;
Обасину сводове потавнеле,
Пупчаница им утробно запишта.
Чедно заплаве вршак света,
Засветли истина засвођена;
Учевност у мудрости цвета,
Тајновито их обвија копрена.

Света слика немушто збори,
Оружје нас из мезгре изгони.
Срцем се бране свети двори
Златни одсев сјаки у икони.
Савршенство сустаје пре краја,
Рукотворно Божји дух одрази.
Милосрђе пресреће на стази;
Узлет у птици висина спаја.

IV

Небеска тајно постања,
Праслика се у теби огледа,
Смерном милотом, лица бледа
Дечански се земљи приклања.
Озарење саборност поима,
Урована сила плане.
Проверени се огласе звонима
Обрамљеном Српству отворене ране.

Светилиште врач омеђи,
Тамјан окађено дише.
Одшкрини ризнице веђи,
Линуће звездане кише.
Вајкање је опакост клета,
Усудно милошћу сажима.
И мртва јесен процвета
С Дечанским на крилима.

V

Лектенија мудрошћу прожима
Богочовешке звуке у глави.
Одзвук куца на вратима
Створитељ се чараво објави.
Храм некрсту молитву очита,
Док сводови звезде броје.
Одлепрша славуј из гранита
Као челопек у перивоје.

Дечанско молепствије бруји,
Фреска се бојом налива.
У малтеру осликани нечуји,
Ту корени истина жива.
На капителу апостоли рода;
Лавови и одљуди љути
Ослобођено звериње прохода
Као да злокобно слуги.

философеме

ЈЕДНОУМЉЕ

*... Једноспраном схваћању обично се
прошнавља суйроина једноспраност.*

Заторно у сучељењу са собом
У головији вија не спава.
Устук наступице са глобом
Истина је у памћењу јава.

Једновитост ноћи и дана
Васудње свиће и пре зоре.
Згарежи до ноктију догоре
Упоришта Једин-гори знана.

Звучна невиднућа и варка
У завади с празнином обиља.
Наглавце окрилати збиља
Просторе згусне светлост јарка.

Заторно у сучељењу са собом
У головији вија не спава.
Устук наступице са глобом
Истина је у памћењу јава.

СУСТАЈАЊЕ

Немоћ бешћутно жамори,
На пола пута силник клет.
У сустајању ненадни отпори
Отужно мирише камени цвет.

Порочност је воћка опора
Закорени са пуно гнева.
Живот у телу клецаво оклева
Самртника претекла зора.

Свевидећи распламсање гаси,
Тражећи у невољи двојника,
Сустичу се горки часи,
Црнилом их време дослика.

Пресахлост се над собом гнуша,
Тамани је верност злехуда
Животе сплиће ткаља усуда,
А чувају пастири мртвих душа.

РОСА

Роса крепи сетне зоре,
Ороне се драгуљи света
Кристалним ројем горе
Док у мислима злодух цвета.

Тегобни наук у плоду руји,
Низ поље благосиља време.
У загрижености погледи обнеме
Кад стрмину уходе нечуји.

Налетна роса оскудице,
А празнина берићетно пуна.
Звезда звезду мами насумице
Трагом обасјања златног руна.

У неповрату најдубље се снева
Задњач клизи с васељенског трона
Неизвесна росо жаркога поднева,
Живот копни нетрагом сутона.

СТВАРНО И МОГУЋЕ

Узлет се не оствари у себи,
Мрси му нити врлетна истина.
У раздешеном усхиту зар не би
Да се случи висина једина.

Откинути цвет слободе
Доцветава у ограђеном врту.
Народу се и богови догоде
Па утекну уз грану крту.

Рођај искри у људима
Устуком савест гусне.
Јецај се чулима отима
Голубије слети са усне.

Вековитост и злу крв гута,
У пресабирању јарко светли.
Заруде ли видеда испод скута
Освит пробуде црни петли.

йоейшчке вилловносьи

I

Обдане се виловне речи
Па дахом песме паметују.
Освештени простор лечи
Одсев варке у кристалном брују.

Отелови речи посвећене
На врху језика што занеме.
Чуј, земљо, утрнуло семе
Птица душе да не свене.

Пламиња снепуто искриште,
Доњоземци живот опседају.
Песник од привида иште
Да буде гласник у сјају.

II

Бруј освештане слободе
Утеком наук да претекне;
Туђе га мисли порода
Да вера пред сумњом клекне.

Зачели у виловном колу
Језик самовољне моћи
Што оруби душу голу
С памтивеком све ће проћи.

Виле вилују занесено
У речитом бездушју ствари.
Умишљено земља стари
Сведух се клања животу, васељено!

III

Уврачали смислом и родне њиве,
У неразуму пречице лутања.
Ђаволски јахали метле живе
Измишљено гласно одзвања.

Обникле риме видовите
У најгори час за век уломни
Врлудаве из себе речи изните
И чисту звучност на праг домни.

Пориче чулност покајања,
Вукозлако оживи и после смрти;
Разазнаје и кад зловиђаје врти
Сажето се жижи приклања.

IV

Неисцрпно веје сјај драгуља,
Нехотице омами омаје.
У песми тајном почудишта траје
Кад измишљеним бесконачјем суља.

Око срца окаснело кружи,
Исповеда разноликост јаве.
Кад све отима и све даје ружи
Царује и кад опакости га даве.

Непојамност чудо обезвласти,
Безоблично изобиље њише
Оросе га звездане кише
Када тавне сенокосе пласти.

йоейшчке
чувиде

мисонъ'91.

I

Зачиње се у недосликаном,
У виђеном кроти дочарано.
Непојамно у одсеу лаганом
Нежид нутрине, оплођена рано.
Мисао ко међа у бескрају
Окруни све што високо сеже.
Посвећења обредно трају
Док речи се преплићу у вреже.

Узлетом и прах уразуми,
Заумним владају истине.
Сврху не признају науми
Кад сапето одблеском сине.
Морање себе не прећути
Док нужности слободом броде.
Једноумљу раздевени скути,
Док жеђују неначете воде.

II

Отелови искомске силе,
Кад безнађе људи плоде.
Кладенци житке воде
Привиду лице умиле.
Песма се у надмоћ претвара,
Тајанством обзнањује речи,
Јер празнина јетко звечи,
Па слово оживи врачара.

Светлозари над тмином победа,
Док је песма песни уточиште.
Видооко се у речи огледа,
Од сажетости опрост иште.
Песма се суштаству приклања
Па зрачним проклија нутрина.
Речима се обдани ноћ једина
Појавност је усуд постојања.

III

Светлост ко птица у зраку,
Препева измишљено време.
Вером побуђује клицу јаку,
Да прарођења у недоглед стреме.
Чудесија на постаји задњој
Са светим звуком зрење се догоди
И догласава племенити сој,
Па жање магле на води.

Порекни трајност, успомено,
Варком уклетата небеснице,
Свима буди све и нехотице
У привиду ватром сажежено.
Слутњом ваља песму домислити
Узлет је у отимању смелом.
Окајањем огласе се плаховити
Омамљени вечним свевиделом.

ЛАЗА КОСТИЋ

IV

Небесник у плаветном хору завичаја
Нечујем се догласава с крлеткама
И радост с неизбежним кобима спаја
Док пуста јава раздева се сама.
У мудрости чујавни вапаји
Берба божјих винограда.
Срем кандилом сунца сјаји
Родним чокотом ко некада.

Изобиље бруји на сав глас,
Рањиво вино рујем живи;
Надгорњено трепти женски стас
Обманама кипте жудњиви.
Слободан од себе и свега — сања,
У будном зрењу позног лета.
Чудоређем живе предања
А у златорану неисцрпност света.

КЪИЖЕВНО
ЮЕИШЧКИ
ФРАГМЕНТИ

Пабло Пикасо: ПАН

КЊИЖЕВНО-ПОЕТИЧКИ ФРАГМЕНТИ УЗ ЧУВИДНЕ МИСЛИ

Фолклорна традиција, као својеврстан низ различитих вредности народног живота, мисли, етике, личних и колективних хтења и снова — здружена је у један духовно-материјални систем који тежи унутрашњој кохерентности. У друштвено-историјским околностима, док се још није оформила целовитија народна филозофија, све се догађало у сфери чувидног начина мишљења и онога што се може означити као „фолклор” филозофије. Народна традиција обједињавала је у себи читав комплекс мишљења, начина посматрања, укључујући ту и различита веровања. У том смислу може се рећи да је народни дух, а са њим и усмено стваралаштво и чувидно мишљење, био и остао обухватан збир, те унеколико и специфичан систем народног живота. Он је у себи сажимао мноштво сваковрсних појединости, животних садржаја, моралних норми, чувидних погледа и схватања на нивоу здраво-разумског мишљења и виђења света.

Фолклор је својеврсно народно знање и умење, духовно стварање и поимање света, живота и поезије. У њему суделују магијски чувидни, али и искуствени појмови и представе као основа за развитаك посебних видова песничког народословља. Фолклорно наслеђе је самосвојан историјски и имагинативни производ и скуп сваковрсних веровања, чувидног мишљења, обичаја и понашања српске етничке и културне средине у конкретном времену и простору, заједно са наслеђем из периода предхришћанског развоја.

То фолклорно поимање света и живота, садржано у сваковрсним предањима, лирским и епским тво-

ревинама, чувидним играма, обичајима, изрекама, пословицама, противставља се институционалном виђењу света, као и неким деловима друштва који су се техничко-цивилизацијски трансформисали током вишевековног развоја.

Фолклорно стваралаштво је својеврстан духовни систем, који, додуше, није целовит и доследан, нити је у свему разрађен у свести оних изузетних, даровитих појединаца, па ни у дубљем историјском и чувидном памћењу, већ је у приличној мери раздешен, на моменте противречан и донекле неповезан. У српском фолклору присутно је јединство материјалне и духовне културе које су се развијале у друштвено-историјским околностима различитим од предхришћанских, до савршенијих облика који показују колико је колективног духовног напора и прегнућа током векова уложено у народно стваралаштво. У фолклорној грађи препознају се фрагменти и трагови најразличитијег поимања света и живота, међусобно испреплетани, измешани, делимично окрњени и нагрижени зубом времена.

* * *

Стваралаштво је животно надгорњавање са свеколиким нередом, чувидама и недовољностима у себи и свету око себе, као и тежња да се изађе из те збрканости и хаотичности и васпостави извештан ред и склад у унутрашњем и спољашњем свету и делању. Оно је, дакле, делатно и животворно отимање нереду, спутаности и неслободи сваке врсте, испразности трајања, сиромаштву појавних видова стварности.

Стварање је процес поступног овладавања целином свога бића, и то како оног спољашњег, видљивог, можда још више оног унутрашњег, притајеног, до кристализације делатно-опстојаног. Оно је унутрашње освајање, прегнантно заузимање опседнутих простора у свести, њихово отимање чувидном невиделу, али и изношење нутрине на видело дана којим се озари или засени унутарње око. То је истинско овладавање поривима, чувидама, освајање вере у сопствене могућности, уз задобијање наклоности магновених сила духа и емоција, које се развијају и плоде. Оно је и овладавање раздешујућим менталним, интелектуалним и емотивним својствима, која би требало претходно темељно упознати.

* * *

Уз представу о личним креативним моћима нужно је сазнање и свест о средствима помоћу којих песничка воља долази до изражаја у непосредном делању. Средство су и одговарајуће промене животне основе, као и начина живота, прилагођеног и стављеног у функцију остваривања основног циља. Јер се песник понекад мора послужити својим животом, читавим

својим бићем, да би остварио циљ, осмислио своје постојање. Чини се да је свесна употреба свог живота, себе сама, разложна када је у питању остваривање битних песничких циљева и хтења, када се тежи самоостваривању по сваку цену. Живот је средство у процесу самоостваривања у чувидном.

* * *

Песници су духовни сродници по опсегу и дубини судбинских опредељења, по жестини испољавања, песмотворним заносима и зрачној самосвојности лирске природе. Предодређени да дају нови смер и замах стваралаштву и чувидном мишљењу, узрастајући ка небеском отачеству, они вигоре нове поетске садржаје

који су разрешавали мистерију поезије и песничког живљења. Зато им је у много чему слична поетска неутољивост и немир, силовитост унутрашњих набоја, енергија и разигране чулности које чарају лирске и чувидне представе.

Остајући на размеђи срца и разума, песници се смело догласавају са долазећим; они врачарским чарима заводе, чувидним мудријаштвом зазивају, ненадним плене и збуњују, неразборитим побуђују и победно надтрајавају. Ношени силином надахнућа, трагачким немиром и неспокојем, креативним опредељењима за ново — прекретнички заснивају животворне процесе у духовности народа...

* * *

Изворно стваралаштво народног духа изражава једно самосвојно схватање колективне свести човека, света, културе и животне традиције. Творевине народног духа: митови, легенде, пословице, изреке и сл. – ако су постале нешто масовно, опште у смислу уметничке трансформације, те нису више резервисане само за ретке појединце, професионалне уметничке посленике и оне изузетне – делотворно су заживеле као конкретно људске и универзалне у разуђеним, чувидним лирским визијама...

У поезији прожетој живим фолклорним духом, понекад се догађа извесна хибридна, креативно преиначење те народне мисли, мумифициране народне културе и чувидних представа у нешто ново, људско, свесветско.

Омамљује експресивна снага народних речи у којима је чудесија једног света, почудиште нутрине, симболичка кристализација живота. Између необичног тона речи и појмовног значења, између гласовне вокације и садржаја звучног склопа и артикулисане поруке, постоји дубља, симболична веза. Учестало понављање неких отворених вокала „а“, „е“ симболизује животну снагу, борбеност, енергију отимања тела и духа злу и наopakости, док други вокали, као „у“ а делимично и „р“, оваплоћују сакрални свет, подземље, дух тамног вилајета, доњоземце. Ту се гласовни елементи и слике фонично преображавају у страховна, или ведроиграва значења, са циљем да осмисле одређену поетску визију и представу, будећи при том извесна осећања, асоцијативне преплете, магновене подстицаје, афекте... Тим бираним језичко-симболичким изразом покрећу се и анимирају унутрашњи трептаји бића. Песник проговара из најдубље нутрине, из заумља својих представа, са жељом да се спонтано догласава са унутрашњим светом других, са таласањима њиховог духа и мисли.

У надахнућу што навире из нагонских слојева и понорности бића, обликују се речи што стварају акустичке представе и носе у себи снагу која зазива и мами сличне фонетске појединости. Оне се својом неслућеном унутрашњом енергијом противстављају сваковрсним невољама и страховима, незнатим силама зла и наopakостима техничке цивилизације. Али у тим језичко-звучним игаријама изражавају се дрхтаји животне радости, понадања и вере у смисао и лепоту људског опстајања.

Неосимболистичка поезија обликује више или мање смислену слику, упечатљив знамен или појмовну представу која у себи садржи означање неке космичке или апстрактне појаве, бића, предмета, стања, радње, хтења, животног става и ситуације, осећања или комуникацијског односа и идеје... То лирско означање сажима у себи богату и разуђену асоцијативност, сугестивну снагу и архетипску енергију која је у подстицајној и плодотворној вези са оним што осећајно, сликовно и појмовно побуђује и духовно оличава.

Песничка симболика је инструмент откривања, дубљег разазнавања и сликовитог изражавања слојевитих и често несазнатљивих или само наслућених видова стварности, њеног бесконачја у човеку и свету, и то у живој историјској вези са укупном баштином векова. Стваралачко трагање ума и духа уопште, а посебно неосимболичко песничко мишљење, одвија се у сфери иманентне и субјективне концепције стварности, неослобођене спекулативних наслага, видова трансценденције, и све то на основама апсолутног хуманизма.

Језик и симболика фолклорног наслеђа на свој начин садрже смисао и хтења минулих епоха, фантазмагоричне визије, сомнабулне снове и предрасуде древног човека, али и нека начела савремене науке као и далеку слутњу будућности. Тај језик и симболика вигоре машту, наслаге подсвесног, лирске представе, запућујући нас у свет мисли и духа без речи. Симболика која по аналогiji представља нешто друго, оличава одређену моћ, особину... У њој сажети су магијска сила и способност, не појединачног ега већ оно што превазилази лично и трансформише се у нешто опште својствено духовном животу.

Српска митологија, фолклорна баштина и богата етнологија својом слојевитом симболиком представљају за песника стваралачки изазов. Та симболика својим дубљим значењем обједињује различите силе и моћи које се користе као талисмани приликом бајања, урицања и других сличних магијских обреда.

Неосимболичка поезија сликовито изражава афективно мишљење и један вид симболизоване истине света и живота виђеног и сагледаног изнутра, у антропоморфном виду, и уз помоћ персонификације. Она је особено средство обликовања реалија које померају границе језичког саопштавања. Изражавајући лични доживљај кроз песничке слике и симболе уметник открива самосвојну животно-културну, сазнајну и метафизичку позадину. При том слика, симбол и реч нису питорескна творевина него нешто што исказује живу песничку реалност која треба сугестивно да делује. Успешно пронађена симболика, и када је у основи лична и индивидуална, представља неку врсту духовног кључа који је већи, шири и обухватнији и од самог песника који се њиме служи.

Поједини поетски, па делом и поетички текстови неосимболичког карактера немају само књижевно значење и смисао него више лирско-симболички израз стања духа, наврелих емоција и једног особенијег вида чувидног мишљења. Ту треба имати у виду вишезначан систем веровања и сујеверја, „очуђеног” мишљења, мало изокренутог и заковрнутог начина посматрања, метафизичког наслеђа, духовну и културну атмосферу, па и неке видове акционог распростирања из кога је текст проистекао. Јер у њему се открива чувидно означање и озрачење у коме разазнајемо демијуршко песничко-филозофско суштество.

Неосимболистичка поезија креативно представља, самопројектује и приказује развигорене чувидне слике, језичке и формалне садржаје, лексику и разуђени натчулни свет. Истовремено она настоји да делује на сва чула, поготову што се у последње време запажа презасићеност чулне осетљивости. Динамичном сензорском пресијом неосимболистичка лирика ствара извесно стање духовне опуштености, ослобађајући истовремено делотворне енергије, доживљаје и непосредније испољавање емоција.

У језгришту неосимболистичке поезије су лирски распевани симболи. Уз њихову припомоћ разоткрива се све оно што је ментално укоренењено у песнику али није свесно артикулисано; оно тајновито што се догодило у бићу човека и света без критичке самопредставе. Симболи и фолклорне творевине, прожети духовним и емоционалним садржајима упућују на притајене мотивационе подстицаје за песничко деловање и преобликовање света, откривајући слојевите просторе незнаног, као и бесконачје у човеку и изван њега.

Функција симбола и фолклорних појединости у неосимболистичкој поезији није само у изједначавању, спајању већ и у продуховљеном разоткривању рационално недомашних суштина. У њима је садржана и креативно присутна широко разастрта могућност разабарања дубљих слојева стварности, која се увек изнова отвара и недогледно распростире. Ту отворена могућност постаје својеврстан вид слободе, која улази у битан градивни елемент песникових чувидних визија. А та размахнута слобода подстиче унутрашње снаге духа да успостављају нове односе и релације између различитих, често противречних, па и искључивих појавних и сазнајних облика који се у некој дубљој основи додирују, или бар у нечему сустичу.

Н. Ц.

Драшко Ређеп

Трактат размишљености и магије језика

Појавнось је усуд посьојања.

Никола Цветковић

О томе да је песма песни уточиште, Никола Цветковић сведочи као о неминовности исказа. То ће рећи да је и за њега, као и за толике ауторе наше песничке савремености, дијалог са једном ранијом, може бити и посве друкчијом поетиком, услов, ако не и једини ваздух поетичких примисли, играрија, вредновања напокон. Увек је реч о готово еротичном односу са речима, баштином, феноменом заборавља који је, за једног од најзнаменитијих песника овога језика *наша једина посьојбина* (Душан Матић).

На трагу наших најсмелијих и најутицајнијих чаробњака песничког језика, напосе Лазе Костића и Момчила Настасијевића, Никола Цветковић, међутим, властиту *дисциплину машије* претпоставља експерименту. Отуда везани, високо однеговани стих, у овим често тмурним и стоицистички расветљеним каденцама има логику опет правде, повратка, оне фаталне спирале и њених загонетних меандара којима модерна српска уметност толико дугује.

Никола Цветковић у сударима или додирима са васколиким нашим стварностима рачуна превасходно са слојевитим значењима, богатим, макар и противречним али најчешће инспирисаним настојањем да се препозна укупност, милост божја, расап који није коначан.

Само би се о трпним глаголима Николе Цветковића могао да напише инспирисан есеј. Његова завидна

експресија која иде у ред најостваренијих у нашој савременој поезији, са тим трагичним нашим трпним придевом који је и нашу псовку, зачету ипак у оним замраченим турским временима, оивичио паћеничким ореолом о и тренуцима оргастичким, славним, недомашеним. Стога када се *ойлођена рана* јавља у Цветковићевом стиху, одмах је, иза застора тог трагичног испољавања, најављен један друкчији, богомдани, изазован ритам опстанка. Уосталом, само је рана и заслужила да буде оплођена, рана невиности, истине, првог смисла.

Чувиде, у драматичном тренутку када падају толике маске, и када се понеке, слепљене за наше екране свести, јављају као ноћне море, овде имају димензију симбола. Но, како каже Цветковић, *народу се и богови дешавају, а њасџири мртвих душа*, не тек једино у гогољевском смислу, имају димензију вечитости, богатства присећања, усамљености ради других.

Дечани, као једна од најславнијих и најјутицајнијих наших, српских адреса, прошлости једнако као и будућности, овде се појављује као једна од оних светлих и сасвим светлих именица којима нигде није тесно и које се јављају, у космосу свеопштег неразумевања, као чист прамен светлости божје, надања људског.

Велика песникиња Метохије, Даринка Јеврић, исто о том симболу снатри узбуђено и итекако узбудљиво. Но око које на око гледа, и – упркос свему, катаклизмама, погромима и геноциду упркос – очима налази лека, баш у Цветковићевим стиховима, одједном узнесеним и самерљивим, тихим и лековитим, има своју нову пројекцију, домовине у срцу, а завичаја као васколиког иконостаса завета. Најбитнијих.

Цветковићев хлеб, али и со, његова голотиња, али и раскош тог измученог нашег предела, пејзажа који су поништени и судбина које су, силнички и бахато, изгужване и испретуране, у расвети оног злокобног *вучјеџ сунца*, покушавале да мењају и нашу помисао на свето, национално, усправно.

Цветковић је зацело песник подразумевања, учен и медитативан, а у категорији снарења о птици и води, без икаквих сумњи, веома блиско остаје ситуиран у близини Божицара Тимотијевића и Мирослава Антића.

Ко мало воде на длану ишчезава у стиху Николе Цветковића и наша несрећна коб, и наш историјски доживљај. Уосталом и наш трагични синдром нестајања.

Цветковићев доживљај фолклора, али језичког, али оног који не може да се банално уврсти у неологистичко плетиво, али свакад може да се испољи и у маштаријама и раскошним играријама српског језика, његовог загонетања, и понеког одгонетања.

Могућности разабирања дубљих слојева сиварности, коју Никола Цветковић помиње у својим *Фрагментима*, у категорији властитих коментара јединственом нашем трактату о времену и о збитијима васколиким у српском језику, како ја одавде видим, превазиђена је и већ у доброј остварености, исписаног аутора, говори о новом простору.

Poetis licet, quidquid velint. Речено би било на српском: Песницима је допуштено шта год зажеле. У том смислу подвиг Николе Цветковића није самерљив са несташлукима, испадним ситуацијама громогласне, свакојакe, ларми наклоњене збрке. Баш обрнуто, њему је допуштено да самерљиво, јер је он тако хтео, у сагласности са природом свог, песничког бића, обнови

говор тишине, мудрости нашег романтичарског и неосимболистичког баш стиха. Нешто се још не разазнаје, мутно нека остане мутно, казивали би и сада наши надреалисти, наши мили бретони. Овде – дакле – није реч о збрци, него о унутрашњој, маштовитој а онда одједном дисциплинованој поамаи, спрегу силе речи и вечите, прекретничке магне тишине која остаје иза свега.

Можда једини трактат о песничкој моћи и размишљености који се последњих година појавио на нашем заветном, дечанском језику.

О ПИСЦУ

Никола Цветковић (1939) редовни је професор књижевности на Учитељском факултету у Јагодини; на Филозофском факултету у Нишу и Филолошком факултету у Приштини предаје општу књижевност, а на постдипломским студијама – преглед књижевних теорија.

Књижевним, студијским и публицистичким радом бави се од 1956. године.

Објавио је неколико збирки песама, већи број кратких прича и путописа из Грчке, Шпаније и са источног Медитерана.

„У полифоном стваралачком знаку песника, есејисте, компаративисте, књижевнонаучног истраживача поетичког, фолклористе, публицисте, историографа социјалдемократије и родног, лесковачког поднебља и југа Србије, животописца и монографа, приповедача и путописца Николе Цветковића, сјаје од почетка два опредељења: спонтано — песничко и, њему комплементно, есејистичко-поетичко” — записао је поводом књиге *Нови и сѝари љоводи (Књижевно-љоеѝичке сѝудије IV)* мр Јован Н. Ивановић.

Добитник је више награда, између осталих: „Омладински глас”(1957) и „Драгојло Дудић” (1981).

У коауторству са Благојем Глигоријевићем објавио је две монографије о Борисаву Станковићу — Ћулавки (1967) и Жики Илићу (Београд, 1984).

Недавно су му изашле из штампе две књиге *О Серџију Димитријевићу*, које са монографијом *Животи и њим животом* (1996), чине трилогију.

У издању Матице српске објавио је 'поему' *Косовијада*, коју су испевали његов дугогодишњи живот и рад на Косову и Метохији. Збирке песама: *У врију љиљана* и *Биле од замаме* употпуњују представу о песничком стваралаштву овог аутора.

*Писац захваљује врсном уреднику мр Љубици
Пойовић-Бјелици и изузетним језичким сјручњацима
Селми Чоловић и Јуџославки Кајић, за њуније сагласје
ријима и сјиха у овој књизи.*

*Михаило Писањук, врсиан сликар и илустра-
иор, на мајсиорски начин бавио се леиошом ове књиџе,
обликујући својеврсно умениничко дело, на чему ауиор
иосебно захваљује.*

САДРЖАЈ

ЧУВИДНЕ МИСЛИ	5
Вадивек	7
Земљопије	8
Непогода	9
Успомена	10
Бездомница	11
Зеленкада	12
Црна уздарја	13
Лажно преобиље	14
 ВОДАЈЛИЈЕ	 15
Водајлије	17
Вода од присена	18
Неначета вода	19
 РАСКОВНИК	 21
Избојци језика	23
Злурека баба	24
Отац и син	25
Гола реч	26
Каменик	27
Недолет поље	28
Земља земљи	29
 ВРАНА ВРАНИ	 31
Врана врани	33
Звериња звер	34

Вучје сунце	35
Жива ми лажа	36
Гладне кости	37
Змија	38
Хлеб и со	39
ЧУДНА ЧУДА	41
Варке	43
Ветрине	44
Чудна чуда	45
Окобоља	46
Грабеж	47
Здух	48
КОС	49
ДЕЧАНИ	55
ФИЛОЗОФЕМЕ	63
Једноумље	65
Сустајање	66
Роса	67
Стварно и могуће	68
ПОЕТИЧКЕ ВИЛОВНОСТИ	69
ПОЕТИЧКЕ ЧУВИДЕ	75
Лаза Костић	80
КЊИЖЕВНО-ПОЕТИЧКИ ФРАГМЕНТИ	81
Књижевно-поетички фрагменти уз <i>Чувидне мисли</i>	83
ПОГОВОР	
Драшко Ређеп – <i>Тракијски размишљености</i> <i>и мађије језика</i>	93
О писцу	97

Никола Цветковић
ЧУВИДНЕ МИСЛИ

Прво издање, 2000. година

Издавач

Завод за уџбенике и наставна средства, Београд,
Обилићев венац 5

Лектор

Селма Чоловић

Корице и ликовно-графичка опрема

Михаило Писањук

Коректор

Маријана Васић-Стјепановић

Графички уредник

Живко Миљић

Компјутерски слоџ

Владимир Суђицки

Тираж: 300 примерака

Обим: 6,5 ШТ

Рукопис предат у штампу октобра 2000. године

Штампање завршено новембра 2000. године

Штампа: Д.Д. штампарија „Култура“, Бачки Петровац

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

886.1-14

ЦВЕТКОВИЋ, Никола

Чувидне мисли / Никола Цветковић ; [поговор Драшко
Ређеп]. – [1. изд.]. – Београд : Завод за уџбенике и
наставна средства, 2000 (Бачки Петровац : Култура).
– 103 стр. : илустр. ; 21 см. – (Посебна издања /
Завод за уџбенике и наставна средства)

Према напмени на стр. 99 илустратор је Михаило Писањук. – Ауторова слика. – Тираж
300. – Трактат размишљености и магије језика: стр. 93-96. – О писцу: стр. 97-98.

ISBN 86-17-08511-8

ОД ИСТОГ ПИСЦА

Песничка поезика Милоша Црњанског, 1993.

Књижевно-поетичке студије, 1993.

Поетика Милана Дединца, 1993.

Књижевно-поетичко у делима првих српских социјалиста, 1994.

Поетика писаца - Књижевно-поетичке студије III, 1994.

Књижевно-поетичке студије II, 1995.

Стилско-изражајне одлике народних песама ослободилачког рата I, 1995.

Стилско-изражајне одлике народних песама ослободилачког рата II, 1995.

Живети пуним животом - Животопис Сергија Димитријевића, 1996.

Записи о Сергију Димитријевићу, 1997.

Живот као делање - Политичка активност Сергија Димитријевића, 1997.

Нови и стари поводи - Књижевно-поетичке студије IV, 1997.

У коауторству са Благојем Глигоријевићем:
Ђулавка - Борбени пут Борисава Станковића, 1967.

Пламени одсеви - Монографија о Жики Илићу Жутом, 1984.

ЗБИРКЕ ПЕСАМА

Све је љубав, 1979.

Светлост земље, 1992.

Српско мишљење, 1993.

Плаветно доба дечаштва (Ране песме), 1995.

Косовијада, 1997.

У врту љиљана, 2000.

Никола Цветковић

чувидне мисли

К. Б. 34258

9 788617 342584

Нисан
2000.